

EDINOST

Arhiva, levseni podeljki, vsak po 10 cent. Uredništvo: ulica ...
Asiškiga št. 20, 1. nadstropje. ...
pisma se ne sprejemajo, ...
Prof. F. Peric. — Lastnik ...
znana za mesec 1.7., 3 mes. ...
za inozemstvo mesečno 50.00, ...
za uredništva in uprave št. 11-57.

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v ...
širokosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov ...
osmrtice, zahvale, poslanice in vabila po 1. l., oglasi denarnih ...
mm po 1.2. — Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa 1.2. — Oglasi ...
naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. ...
Frančiška Asiškiga št. 20, 1. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Proti omejevanju lastninske pravice

Včerajšnji «Piccolo» trdi, da naša država nimajo nobenega drugega namena, nego da med našim ljudstvom širijo nezadovoljstvo in zato da je popolnoma prav, če vlada prepoveduje prireditelje teh družtev. Radi te trditve, ki ne nasprotuje samo resnici, ampak tudi vsaki logiki, odgovorjamo «Piccolu» na drugem mestu. Pač pa hočemo pokazati, da je med tiste, ki širijo nezadovoljstvo, stopil tudi «Piccolo».

V svojem predvčeršnjem opoldanskem izdanku je priobčil «Piccolo» iz peresa Raimondo Desanti-ja oster članek proti dekretu-zakonu, ki omejuje lastninsko pravico. Članek slika v črnih barvah neogibne usodne posledice, če se bo rečni zakon izvajal. Ta zakon da vsebuje določbe, ki po mnenju juristov kršijo lastninsko pravico, ugotovljeno v splošnem zakonu, ker omejuje lastninsko pravico nad nepremičninami. Neizbežna in nepopravljiva posledica temu da bo, da bo vrednost nepremičnin padla. Nadaljnja posledica temu bo, da lastniki nepremičnin ne bodo mogli dobivati kredita in da nastane zastoj prometa.

Članek priznava, da sta interes splošnosti in pravica osebe v medsebojni odvisnosti, ter da mora poslednja doprinositi žrtve na korist splošnega interesa, ki je v tem slučaju varnost države. Toda — ugotavlja pisec — omejevanje pravice osebe je upravičeno le tedaj, če ga zahtevajo «potrebe». Drugače zadobiva značaj trpinčenja. Zato je potrebno, da vlada odloži rečenemu dekretu vsak in tudi navidezen znak izjemnosti in nezaupanja, da se ne povzroči nezadovoljstva gospodarske in moralne škoda za prebivalstvo.

Pisec opozarja, da je bila Pula pod avstrijsko vladavino pomorska trdnjava prvega reda. Pula je bila bogato opremljena in oborožena za vsa nasilja, s katerimi je hotel cesarski Dunaj kratiti Italiji načrte vladje na Jadranu in ogroziti nje neodvisnost. Pula je pač poznala tudi tedaj servitute poslopji, ki jih je nalagala vojaška potreba v določenih pasih. Ali ti servituti se niso nikdar dotikali lastninske pravice, marveč so se omejevali le na klavzuro o počinanju ter niso stvalje te pravice pod kontrolo dveh oblastev: vojaške in politične. Izkušta velike vojne pa so dokazala, da je bila tudi klavzura o počinanju nepotrebna previdnost.

Tu stavlja pisec vprašanje: Mari nima Pula za Italijo isto strateško pomembnost, ki jo je imela za avstrijsko državo? O tem so mnenja razdeljena. Tu ima odločilno besedo generalni štab. Toda odločiti se je treba definitivno. Če tvori Pula z okolico ogromno obrambno jedro, potem jo je treba opremiti kakor je bila poprej, da bo imela arsenal, zalogo, ladje, da se povrne k prejšnjemu procvitu. Če pa je manjšega vojnega pomena, potem pa naj jo osvobodi od vseh vojaških servitut, povrnejo naj se ji vsi njeni pičli viri dohodkov, da se bo mogla vzdrževati z delom. Sedaj je prebivalstvo Pule skrceno na polovico. Mesto je v agoniji, odkar je odpravljen arsenal. Je mesto brezposelnih. Kaj pomeni odprava arsena? Vsi pravijo na ves glas, da je po mnenju sedaj odgovornih činiteljev vojaška funkcija Pule zatoni, ker bodočino Italije da je na Sredozemskem morju. Če je temu tudi res tako, je treba vendar — naglašajo pisec — ugotoviti, da je Pula še vedno militizirana, da je še podrejena režimu vojašnice. Toda menaja je tako pičla, da se anemija hujša na grozilen način. Pula pa je moderno mesto s štiridesetstisoč prebivalci, ki pa jih lahko sprejme stotisoč. Zato se mora rešiti. Delo mu more zboljšati položaj! Če se ne more povrniti Puli delo v prejšnji meri, naj se ji da vsaj po možnosti! Ker je oddaljena od velikih trgovskih poti, jo moreta rešiti le industrija in poljedelstvo. Toda vse pulsko obrežje je v posesti kraljeve mornarice, istotako pas nepotrebnih trdnjav in obroč zapuščene zemlje. Dva predpogoja sta neogibna za gospodarsko vzpostavitev Pule: da so zemljišča nevezana, da se morejo odstopati industriji; da se trdnjave odpravijo in da se bodo mogla tla obdelovati! Tako bi mogla Pula živeti od lastnih prihodkov, kakor druga istrska mesta, ne da bi bila uvrščena v neko vrsto teritorialne milice, slabo oblečene in slabo hranjene.

Tu pa prihaja naenkrat — toži pisec — tisti dekret-zakon, ki nenavadno komplicira stvari in jemlje vsako nado. Kdo naj bi ustvarjal industrijo v senci dekreta-zakona, ki zahteva dovoljenje dveh oblastev, če je treba postaviti kak žid, ali izkopati kak jarek? Podirati se ne sme. Če pa se je kaka hiša sesula, kaj potem? Če se hoče izkopati greznica, je treba napraviti luknjo v zemljo. To pa se ne more brez dovoljenja, na katero je treba čakati tri mesece. Če ima kdo par krav ali oslov, ne more brez dovoljenja spravljati gnoja na kup. Toda v treh mesecih morejo živali poginiti v svojem lastnem blatu. Zemljske zakupne pogodbe se obnavljajo v Istri koncem meseca septembra. Tudi za to bi potrebno dovoljenje, ki pa pride šele v treh mesecih. Bomo v decembru in žito še ne bo posejano. Pa če imam uknjiženo terjatev na kak hiši?! Ker dolžnik noče plačati, dam hišo na dražbo. Če pa oblast ne odobri prodaje? In kaj naj se zgodi, če kdo, ki je podedoval kako nepremičnino, ni simpatičen oblastvu?

Članek zaključuje: Na mejah sta potrebni pozornost in previdnost. Toda ta dekret deli prebivalstvo države v tri kategorije, dočim mora biti le en zakon: tisti, ki velja za vse kraljestvo! In to iz enostavne razloga: ker zadostuje.

Ostra je beseda gospoda Desanti-ja v «Piccolu». Ali po tisti logiki, ki jo ta list uveljavlja proti našim družtvom, bi mogli reči mi, da Desanti in «Piccolo» — širita nezadovoljstvo med ljudstvo, radi česar bi morali «Piccola» prav za prav zapleniti, a g. Desanti-ja, če ne drugega, vsaj postaviti pod policijsko nadzorstvo kot nevarnega človeka!

Pa tudi pulski odvjetniki in notarji — «širijo nezadovoljstvo». Sklenili so ostro resolucijo proti dekretu-zakonu, ki omejuje lastninsko pravico. Resolucija zahteva v imenu vsega prebivalstva dežele, katerega interesi da so najhujše ogroženi po rečenem dekretu. Naj se ta razveljavi nemudoma, ker že zakon z dne 16. maja 1900. o vojaških servitutih zadostno ščiti interese države. Resolucija poziva politične zastopnike dežele, naj se z vsoto odločnosti zavamejo za odpravo rečenega dekreta!

Članek v «Piccolu» in resolucija pulskih odvjetnikov in notarjev pričata, da nismo le mi, «večni nezadovoljčniki», ki toliko imenovani dekret označamo kot udarec gospodarstvu v deželi, marveč da tudi naši sodeželani drugega plemena sodijo soglasno z nami. V tem soglasju ima akcija naših in nemških parlamentarnih zastopnikov za odpravo dekreta dragoceno, stvarno in moralno oporo.

Pred novim zastojem konference

„Francozi naj bodo mirni“

PARIZ, 15. Ko se je povrnil sinoči Herriot iz Downing-Streeta na svoje stanovanje, je rekel francoskim novinarjem, ki so čakali nanj: «Smo na višku razpravljanja, pa gre do sedaj vse dobro. Francozi naj bodo mirni!»

«Matin» objavlja danes te besede in sklepa iz njih, da ni nobenega vzroka za kako vznemirjanje, četudi je nemška delegacija zatrjevala, da se Herriot pripravljajo na novo popuščanje. Zaenkrat se zdi gotovo, da bo vztrajal Herriot pri svojem predlogu za izpraznitev Porurja v teku enega leta po udeležitvi Dawesovega načrta. Francoska delegacija je privolila v malo koncesijo s tem, da je sprejela predlog za razpravljanje o vojaški izpraznitvi; v drugi je popustila, ko je dovolila dveletno odgoditev; končno je šla na roko Nemcem še enkrat, ko je brez nobenih protiuslug znižala to dobo na polovico.

«Nič ne more dvomiti — pripominja «Petit Journal» — o naši dobri volji za dosego miru. Kar se je logično moglo pričakovati, je to, da bi Nemčija morala staviti gotove poudarke za dosego izpraznitve zasledenih pokrajin, ako jim že pripisuje tako veliko vrednost. Medtem pa odklanja že vsako misel na to ter smatra našo miroljubno voljo za znak šibkosti Francije. Skrajni čas je že, da sprevidita Marx in Stresemann ter začeta razlikovati med tem, kar Francija more in kar ne more narediti. Nemci morajo spoznati, da je Francija prišla do skrajne meje svojega popuščanja. Ako bi se pa Nemčija hotela delati slepo ter spravljati v nevarnost sporazum, pri katerem je sama najbolj prizadeta, bo javno mnenje vsega sveta takoj zaznalo, kje da leži odgovornost radi neuspeha konference».

Tistim pa, ki radi izrekajo kritike proti francoskemu ministrskemu predsedniku, odgovarja «Matin» s tem, da jih spominja na nelahke težave, pred katerimi se je našel Herriot v Downing-Streetu. Sedanja francoska vlada da mora pač delati pokoro za marsikak greh Poincaréja in da se ne sme za to delati odgovornega sedanjega načelnika vlade, ki ima itak nositi vse posledice, ki izhajajo iz pasivnosti prejšnje vlade.

Z odgovorom, ki ga bo menda še danes nemška delegacija predložila po posvetovalnih nemških delegatov s predsednikom nemške republike Ebertom, se lahko smatra londonska konferenca za zaključeno, in to ne le z ozirom na udeležitev Dawesovega načrta, ampak tudi glede pretečega vprašanja odgoditve vojaške izpraznitve ruhrske kotline.

Druge še viseča vprašanja

Vendar čakajo rešitve še druge zadeve, tako vprašanje vzdrževanja francosko-belgijskih železničarjev na porenskih železnica, amnestija v zasledenih pokrajinah, vprašanje to, za katero zahtevajo Nemci razsodišče, vprašanje barvil in kemičnih izdelkov, ki jih Nemčija noče vpisati v listo dajatev v naravi preko mej, predvidenih v mirovni pogodbi; garancije nemške vlade za dajatev industrialcev na račun reparacij; in končno francosko-nemška trgovinska pogodba, ki naj zagotovi Franciji ugodnosti države z največjimi prednostmi glede carin in uvedbo preferenčnega režima za pokrajinsko industrijo Alžakske in Lotarinške v smislu mirovne pogodbe.

Odkritje rudnika z zlatom in platinom na Češkem

PRAGA, 14. «Prager Presse» objavlja, da je neka angleška družba odkrila v bližini Tolenstein pri Warnsdorfu na nemški meji bogat rudnik z zlatom in platinom. Analiza je pokazala najboljšo uspeha.

Radici ponavlja svoje izjave

Brezobzirni napadi na kralja — Program HRSS — Rasija na strani radičevcev

ZAGREB, 14. Danes se je vršila seja takozvanega hrvatskega narodnega zastopstva kakor se imenuje klub Radičevih poslancev. Radič je bil pozdravljen z velikimi ovacijami. Posl. Jalžabec, o katerem so režimski listi pisali, da pripravlja razcep Radičeve stranke, je slavil Radiča kot srce stranke ter mu je čestital na velikih uspehih.

Nato je imel Radič ekspozé, v katerem je v glavnem ponovil svoja včerajšnja izjavanja, nato pa je obširno razpravljal o pomenu nove vlade.

«Današnja situacija», je rekel Radič, «ni prišla v enem momentu. Do nje smo dospeli s težkim delom, ki je trajalo več kot dve leti. Niti vodijo v one čase, ko so «naša» gospoda brez pooblastila prenesla suverenost in dinastijo Karadjordjevičev: Hrvatska ne more biti svobodna vsaj dotlej, dokler je Srbija njen žandar.»

«Po lanskih volitvah nam je Pašić ponujal ministrske stolce, obenem pa žugal. Mi se za naše glave nismo bali, ker smo organizirali hrvatski narod, ali Pašić je bil zmogel pobiti svoje politične nasprotnike v Srbiji. To smo hoteli preprečiti, kajti s kom bi se potem pogajali? Čitćerin se je bal, da bomo v Beogradu fanatiki in da se bomo držali forme, ne pa stvari. Toda mi smo pametni. Radi Pašićevega postopanja smatramo Srbi, posebno dr. Voja Marinković, razpust parlamenta za državni udar. Ko je Pašić dosegel odgoditev beogradske skupščine, smo bili mi za to, da se parlamentarna večina (oši in širši blok) proglasi za sabor, da sestavi vladu in to javi kralju, ker po vojni ni več absolutizma. Tudi kralj je sprevidel, da je to stanje absolutistično, in Francija in Anglija sta pritiskali, da je končalo to stanje.»

V novi vladi je 7 Hrvatov, ker so Slovenci v vprašanju dobre uprave še boljši od nas. SLS je socijalno naprednejša od vseh ostalih socijalnih strank. Ona je stvarno kmetijska stranka, privratno pa tudi republikanska. Davidović misli, da se lahko sporazume z nami; potem se bo republikansko gibanje razvijalo normalno.

Monarhija je danes sicer mednarodno priznan fakt, toda ona ni dobila priznanja hrvatskega sabora. Laž je trojedinu narod in edinstvena država, ustvarjena z versaillesko pogodbo. Nam Hrvatim ni treba beograjskih ministrstev. Mi gremo samo v vladu, ki jo sestavimo v Zagrebu. Sicer bi morali črtati v našem programu ne samo R (republikanska), temveč tudi H (hrvatska).»

Radič je ponovil iz svojega včerajšnjega predavanja tudi sledeči govor s Čitćerinom. «Rekel sem Čitćerinu: Gospodinu Pašiću ne bomo dovolili, da bi se mogel pohvaliti, da je hrvatski narod ostavil Radiča in republiko. Hrvatski narod ne sme zapustiti svoje suverenitete. To bi se moglo zgoditi, ako bi dovolili, da se na Hrvatskem provedejo macedonske volitve. Kaj bi rekli Vi, Čitćerin, ako bi v tem slučaju proglasili samostojno Hrvatsko? Ali bi nas priznali? Čitćerin je odgovoril: «Bi». (Navdušeno odobravanje). «Mi bi vas ne samo priznali, nego vsa materialna in finacijska dela Rusije stoji za Vami (radičevci). A če Pašić proglasi diktaturo? «Mi bi takoj priznali Vašo samostojnost,» je odgovoril Čitćerin.

Davidović je pameten človek. Dobil je vladu. Ali bomo imeli državno moč v rokah in parlament ter ne bomo v opoziciji, temveč bomo mogli vse sile posvetiti akciji v narodu za naš program. (Oduševljeno odobravanje). Svoje razgovore s sovjetsko vladu sem vodil kot njen sodružnik in ravnopraven faktor, kot predsednik narodnega zastopstva in kot polnomočnik enega suverena naroda. (Burno odobravanje).

Zbor poslancev HRSS je po tem ekspozéju soglasno votiral Radiču svoje neomajno vzupiranje ter je s tem končno demantiral vse vesti o pripravljajočem se razkolu v stranki.

Nove podrobnosti o Radičevem govoru v klubu poslancev HRSS.

BEograd, 14. Današnja «Politika» objavlja senzacionalne podrobnosti iz včerajšnjega Radičevega govora v Zagrebu. Poročilo je sestavljeno na podlagi stenografskih beležk njenega zagrebskega dopisnika. Prodavnica, ki je osebno prisostvoval Radičevemu predavanju ter vztrajal na tem, da je točno zabeležil, kar je slišal. Po teh beležkah je Radič med drugim dejal tudi to-le: Mi tega kralja kot človeka spoštujemo, ali na njega ne držimo, ker smo republikanci. Srbi so ubili svojega kralja, a njemu se od Hrvatov ne more zgoditi nič slabega. Najskrajnejše bi bilo to, da bi ga z vsemi častmi in svečano steno nekega dne sprejeli iz države. Pašićev režim je imel za seboj največ dva milijona ljudi, ali proti sebi je imel 10 milijonov. Ako bi Srbi po običaju ubili svojega kralja in dovedli novega, bi ga mi ne priznali.

BEograd, 14. Nocojsnje zemljoradniške «Novosti» objavljajo razgovor s Stjepanom Radićem o notranji politiki in o vladnem bloku. Radič smatra za gotovo, da pride do volitev. Glede volilne parole se ne more ničesar reči, bilo bi pa dobro, ako bi se vladne stranke v velikih vprašanjih sporazumele in potem skupno nastopile. Dokler se bo delalo skupno, je hrvatsko vprašanje notranja zadeva, če bi se pa hotelo brez Hrvatov (t. j. HRSS), potem postane to vprašanje mednarodno. «Mi Hrvati hočemo svojo notranjo suvereniteto, da smo gospodarji svoje zemlje. Mi smo republikanci, ker hočemo popolno suvereniteto naroda. Naše vprašanje se lahko reši, saj imamo zgled v Iraku.»

Sokolski izlet v Zagrebu

Delo odsekov zaključeno — Prihod čeških in slovenskih Sokolov

ZAGREB, 14. Danes je zboroval prednjaški zbor, župni načelniki in načelnice. Zastopanih je bilo 23 žup. Seje je vodil zvezni načelnik br. Ambrožič. Pravilnik tehničnih organov je bil soglasno sprejet, ravno tako tudi poslovnik tehničnih organov JSS.

S tehničar ... in oborožen ...

ganizatorični odsek in je zaključil glede rednega članstva sledeče določbe:

1.) Vse članstvo se bo osleđ imenovalo — redno članstvo in prenehajo torej podporni in ustanovni člani.

2.) Obveznost posejanja telovadbe traja do 26. leta.

3.) Poskušna doba za vse članstvo traja 6 mesecev. Po tej dobi je član definitivno sprejet, ako za sprejem glasuje dve tretjini članov upravnega odbora in prednajskega zbora.

Prednjaški zbor se je nadalje bavil z vprašanjem telovadnega in slavnostnega kroja. Od sedaj dalje se bo prednjaški zbor imenoval «Zbor župnih načelnikov». Končno se je zbor bavil še s predpisi glede javnih nastopov in izletov. S tem je bilo delo odsekov končano in izvršene priprave za saborno zasedanje.

Danes popoldne je prišlo v Zagreb 200 čehoslovških Sokolov pod vodstvom bratov Dvořaka in Agatona Hellerja. Z istim vlakom je prišlo tudi zastopništvo poljskih Sokolov, obstoječe iz sedmih članov in dveh članic, med njimi baron Adam Zamojski, starešina poljskega sokolskega saveza in načelnik dr. Caslav Klos. Na kolodvoru je pozdravilo goste starešinstvo zagrebske sokolske župe pod vodstvom staroste dr. Otona Gavrančica, zahvalil pa se je br. Dvořak. Sprejem na kolodvoru je bil nadvse veličasten. Zbranih je bilo več tisoč ljudi, od kolodvora do lice pa je tvorilo prebivalstvo špalir in viharno pozdravljalo došle Sokole, ter jih obaspalo s cvetjem. Tudi oba posebna vlaka iz Slovenije sta pripeljala lepo število Sokolov, enako tudi iz Reke in Dalmacije.

Vlado zastopa na zletu minister dr. Dragutin Pečić. Mestna občina beogradska je naklonila krasno pirotsko preprogo, cetinjska staro, s srebrom okovano pištolo, samostojni demokratski klub zagrebskih občinskih svetnikov pa velik srebrni pokal. Vsa tri darila dobe najboljše tekmovalne vrste.

Otvoritev ljubljanskega velesejma

LJUBLJANA, 15. (Izv.) Danes ob 9.30 je bil na svečan način otvorjen IV. ljubljanski vzorčni velesejem. Otvoritvi so prisostvovali poleg jugoslovenskega vladnega zastopnika tudi zastopniki Francije, Anglije, Italije, Španije, Grčije, Portugalske, Švice, Nemčije, Avstrije in Romunije. Jugoslovensko vladu je zastopal prometni minister Sušnik.

Kot prvi je govoril predsednik ljubljanskega velesejma tovarnar Bonač, ki je uvodoma pozdravil navzočne in obrazložil pomen velesejma. Omenil je dalje, s kako velikimi težkočami so se morale boriti jugoslovenska obrt, industrija in trgovina. Vendar mora priznati, da jim je šla vlada vedno na roko.

G. Bonač je predal besedo prometnemu ministru Sušniku. Prometni minister je poudarjal, da je tvoril največje oviro uspešnemu razvoju obrti in trgovine urejen promet; poleg tega pa je neugodno vplival na napredek vsega gospodarstva skrajno slab carinski tarif. Dobro urejeni promet je prvi predpogoj za uspešni razvoj trgovine in obrti; le tedaj se bo moglo jugoslovensko gospodarstvo povzpeti do višine kakor gospodarstvo drugih držav. Trgovci, obrtniki in industrialci se niso ustrašili teh težkoč in se pridno lotili dela, ter tako dvignili jugoslovensko gospodarstvo tako, da se lahko meri z gospodarstvi drugih držav.

Trgovci, obrtniki in industrialci naj gredo po tej poti naprej in od vlade, ki je vlada pravice, reda in miru, jim bo zagotovljena pomoč. Kajti vlada bo storila svojo dolžnost in s tem otvarjam IV. ljubljanski vzorčni velesejem, je zaključil minister Sušnik.

Nato so si gostje ogledali razstavo, ki je vsem zelo ugajala.

Otvoritev mariborske razstave

MARIBOR, 15. (Izv.) Danes ob 10. uri je bila otvorjena v Mariboru industrijska razstava. Z razstavo je združena zajčjevska razstava, poizkušnja vin in umetniška razstava Groharjevega kluba.

Odnosaji med fašisti in bojevnikij

RIM, 15. Novo vodstvo fašistovske stranke je sinoči zaključilo zasedanje. Predmet posvetovanja je tvorilo vprašanje odnosajev fašistovske stranke do Udrženja bojevnikov. Po odločnem nastopu bojevnikov (na zadnjem zborovanju v Assisi proti sedanjemu režimu je prijateljstvo med fašistovsko stranko in bojevnikijelo vedno bolj padati. Mussolini je nenadoma zgubil oporo 300.000 organiziranih bojevnikov. Prvotno so mislili v fašistovskih krogih, da je treba disciplinarno postopati proti onim fašistom-bojevnikom, ki so glasovali na zborovanju v Assisi. Toda Mussolini, ki bi si gotovo rad zopet pridobil simpatije bojevnikov, se je izrazil proti takemu postopanju. In v smislu te njegove želje je tudi vodstvo fašistovske stranke sklenilo, da se morajo obrniti prijateljski odnosaji med fašisti in bojevnikij.

V vladnih krogih z veliko zadovoljnostjo komentirajo vest o ustanovitvi politično-socialne rganizacije v Bologni «Centro italiano-nazionale» (italijanski nacionalni centum). Fašistovski listi z veseljem ugotavljajo, da ima ta katoliška organizacija program, ki je naperjen v prvi vrsti proti don Sturzovi stranki.

Matteottijev jopit najden

RIM, 15. Veliko zanimanje med občinstvom je vzbudila vest, da je policija našla jopit, katerega je imel na sebi posl. Matteotti, ki je bil umorjen. Predvčeršnjim je namreč policija izvedela, da je na cesti 18 km od Rima, med Priano in Scrofano cestni čuvaj našel v cestnem žlebu jopit sive barve, kateremu je manjkal en rokav. Poveljni karabinerjev stotnik Pallavicini je takoj sumil, da gre tu najbrže za Matteottijevo obleko, še posebno, ker je bil jopit na notranji strani krvav. Kmalu pozneje se je posrečilo karabinerju iztakniti še rokav jopita, ki je tičal globoko v žlebu. Splošno prevladuje mnenje, da je jopit last Matteottija. Jopit nosi na notranji strani ime onega krojača, pri katerem je Matteotti naročil obleke. Matteottijeva žena se ni mogla povedati svojega mnenja, ker je odsotna.

Škoda poplave v Lombardiji je ogromna

Več človeških žrtve — Grobovi se odkrivajo

MILAN, 15. Se vedno prihajajo poročila o škodi, ki so jo povzročile poplave v zgornji Lombardiji. Posebno med Streso in Pallango je škoda velika. Železniška proga je vsled plazov pretrgana na petih krajih, na gotovih mestih je železnica težko poškodovana v razdaljo več kilometrov. Težko je poškodovanih tudi mnogo hiš in mostov. Samo v Stresi znaša škoda na 2 milijona lir. Ob pobočju gore Rosso so vse ceste zasute od plazov. V vasi Gignese je plaz porušil gorsko bajto, v kateri se je nahajala vsa družina. Pod plazom so poginili oče, mati in sin. Tudi več krav je ostalo pod plazom. Udrli se je tudi most; na njem se je slučajno nahajal potnik, ki je izginil v vodah.

Nad Streso je voda vdrla v dve pokopališči ter pričela odnašati zemljo s pokopališč. Ugrtale so se cele plasti, grobovi so se pričeli odpirati in prišli so na dan zemski ostanki pokopanih. Dogajali so se strašni prizori, ko je prebivalstvo spet ugledalo svoje, ki jih je pred kratkim zakopalo v hladno zemljo.

Iz vse Valganne prihajajo vesti o veliki škodi, ki jo je povzročilo neprestano deževanje.

Lago Maggiore je narastlo za 1.20 m. Po bližnjih gorah je zapadel sneg; temperatura je zelo padla.

Strašen vihar nad pokrajino Lucca

Vsi prideiki uničeni - 15 milijonov škode

LIVORNO, 15. Sinoči je divjal nad pokrajino Lucca strašen vihar. Vihar je prišel nad pokrajino v smeri od pisanskih gor. Uničena je vsa pokrajina v razdalji kakih 70 kilometrov. Pogled na nekatere kraje je naravnost obupen. Vihar je izruval na tisoče oljk in sadnih dreves. Vse sadje leži po tleh in je neuporabno, ker ni še zrelo. Najbolj prizadeta je vas Camigliano. Vihar je poškodoval tudi mnogo hiš ter razbil vse šipe. Škoda znaša približno 15 milijonov lir. Prizadete občine so se obrnile na notranjega ministra za podporo.

Nova revolucija v Afganistanu

MOSKVA, 15. Iz Taškenta poročajo agenciji «Rosta», da je izbruhnila vstaja proti afganistanskemu emirju. Revolucionari skušajo omajati položaj emirja ter podpirajo predsednika Abdula kot kandidata za prestol. Položaj je zelo napet.

Združene države za stalno svetovno razsodišče

PARIZ, 15. Predsednik Coolidge je razglasil sinoči polom mikrofona, da je sprejel kandidaturu za predsedniške volitve. Njegov govor je sprejelo 15 radiotelefonskih postaj. V tem svojem govoru slika Coolidge delo, izvršeno v notranjosti od republikanske stranke, ter izjavlja, da želijo Združene države pomagati narodom v stiski, akoravno se branijo podpisati pakt Društva narodov. Amerika namerava vstopiti v trajno mednarodno razsodišče ter začeti takoj po udeležitvi Dawesovega načrta razgovore z evropskimi velelastni za sklicanje nove konference, ki bo imela rešiti vprašanje oboroževanja in sestaviti mednarodni zakonik.

Jauresa prepeljejo v Pantheon

PARIZ, 15. François Albert je dobil nalog, da pripravi vse potrebno za prenos zemskega ostanka socialista Jauresa v Pantheon. Prenos se bo vršil takoj po otvoritvi šol in parlamenta. Sedanja opozicija je z vsoto sil nastopila proti prenosu Jauresa v Pantheon, češ da sedanja vlada izrablja dano ji oblast v strankarske namene, s tem da hoče prepeljati Jauresa v Pantheon v prvi vrsti radi tega, ker je bil socialist.

Jean Jaures je bil rojen 3. sept. 1859. v Castres na Francoskem. Bil je profesor filozofije na vseučilišču v Toulousi. Kot politik je bil socialist; bil je večkrat izvoljen za poslanca. Svetovni sloves si je pridobil s svojimi deli o socializmu. Ves čas svojega življenja je delal za zblizanje Francije z Nemčijo. Leta 1914. je nastopil proti vojni z Nemčijo, kar ga je stalo življenje. Bil je namreč umorjen po naročilu skrajnih nacionalistov.

Italijansko odlikovanje čilkega polka
PRAGA. 15. Včeraj je prišel v Plzeň italijanski general Garzanti, ki bo prisotnost svetovnemu obredni izročitve zastave 35. polka čilkega legionarjev, kateri je bil ustanovljen v Italiji. Obreda se bodo udeležili tudi italijanski poslanik v Pragi conte Pignatti, vojaški ataše polkovnik Bertini ter številno zastopstvo mesta Foligno, kjer je bil omenjeni polk sestavljen. V ponedeljek bo sprejel predsednik Masaryk polkovnika Garzantia v posebni avdijenci.

Zaznamovanje hudega potresa
FLORENCA. 14. Poleg strašnih nalivov, ki ogrožajo ljudstvo po raznih pokrajinah, grozi priti na nas še ena huda nadloga: potres. V Florenci so namreč zaznamovali danes zvečer hud potres, ki je razsajal sicer kakih 8900 km daleč, a ker je trajal zaporedoma kake dve uri, se je bati, kakor zatrjujejo, žalostnih poročil.

Novi napadi vstajev v Maroku
TANGER, 15. Iz Maroka prihajajo vesti, da so vstajski organizirali nove napade. Do sedaj se ne ve še za podrobnosti, vendar pa je ugotovljeno, da so bili vstajski bitki na meji Vad Lan, približno 20 milj južno od Tetana močnejši od sovražnika. Okolili so več močnih postojank ter napadli vojaški avtomobil. Na avtomobilu se je nahajalo več avtomobilov. Te so pobili in ranili. Zgodilo se je še več takih napadov na raznih krajih. Iz španskih vrst je pobegnilo večje število vojakov.

15 milijonov ljudi oškodovanih ob priliki naliva na Kitajskem
PEKING, 14. Mednarodni odbor za pomoč žrtev ob priliki zadnjih nalivov sporoča, da je 13.115 žrtev, 15 milijonov ljudi — iz okraja Haiman, Chihli, Kiaugsu, Fukieu, Kwaug-doung, Schantung, Honnan in Honpe — je poškodovanih na svojem imetju.

Smrtina nesreča na Triglavu

Dr. Klement Jug ponesrečil
LJUBLJANA. 15. Triglav je zahteval te dni novo žrtev. Eden najprejnejših, obenem pa nedvomno tudi najhujših naših plezalec, mlad in spideti turist, dr. phil. Klement Jug, je v ponedeljek na Triglavu smrtno ponesrečil. Podrobnosti o nesreči še manjkajo in dosedaj tudi še niso dobili njegovega trupla. Prva vest, da ga pogrešajo, je prišla v Ljubljano v sredo zvečer, včeraj dopoldne pa je bil obveščen tudi Osrednji odbor SPD. Dr. Jug je po pripovedovanju njegovega tovariša turista Ogrina nameraval v ponedeljek na Triglav. Kot skrajno predzvestur se je odločil, da gre čez severno steno. Čeprav je na glasu kot neprehodna, je šel že dvakrat čez njo. Očitno je krenil proti zapadu, in šel čez oni del stene, ki se vidi od spodaj navzgor popolnoma navpično. Na vsak način pa je šel po jako eksponiranem terenu proti Kugyevi poti. Pred odhodom na nevarno turo je pustil v Ajaževem domu svoj nahrbtnik, vzel s seboj pol litra vode, vrvi, štiri klinke in nekaj živeža. Ker se do včeraj ni vrnil, je njegov tovariš Ogrin takoj zasledil, da se mu je zgodila kakšna nesreča. Dr. Jug se je namreč vedno vračal ob napovedani uri. Odpravil se je nato takoj na poizvedovanje in posetil vse triglavske koče, vendar pa o dr. Jugu ni mogel dobiti nobene vesti. Gotovo mu je na navpični steni spodrsnilo in je padel potem v prepad. Može se se je še kje vjel, vendar pa je jako malo upanja.

Iz Mojstrane so odšli orožniki in lovci-gonjci že v sredo na Triglav, vendar pa se do včeraj zvečer še niso vrnil. Tudi iz Ljubljane je odšla včeraj rešilna ekspedicija, obstoječa iz več dr. Jugovih ožjih plezalskih tovarišev, med njimi tudi g. Vladimir Kazeli. Dr. Jug je znan našim planincem tudi po svojih zanimivih spisih v "Plan. Vestniku". Pravkar izhajajo njegove "Plezalne ture v vzhodnih Julijskih in Karnijskih planinah". Doma je bil iz Solkana in star šele 25 let. Bil je izredno nadarjen mladenič. Študiral je tudi na pariški univerzi in ravno letos končal svoje študije v Ljubljani.

lovil ribe. Mrt je bil tako zamisljen, da ni niš od daleč čutil, da ga je proti njemu obrežni parnik "Edinosti", šel v smolnem hipu, ko mu je že šlo storaj na koto, je spazil parnik ter se mu sklonil emakliti, a bilo je malce prepozno. Vendar pa se je Sucer rešil iz nevarnega položaja. Parnik je namreč k sreči le malo trebil ob zadnji del čolna; valed smuka se je mož le malo pobil. Prvo pomoč je dobil v mestni bolnišnici.

Odmorni včerajšnjega krvavega dogodka. Stanje Veratca, o katerem smo poročali v včerajšnji "Edinosti", da je bil ranjen v gostilni "Giovannina della Cava", se je včeraj ponovi znatno poslabšalo. Politijsko oblastvo ni moglo še nicesar ugotoviti, kdo ga je pravzaprav ranil.

Aretiran ranilec. Včeraj so orožniki aretirali 32-letnega Albina Cerne, brez stalnega bivališča, ker je, kakor smo že poročali v eni zadnjih števil "Edinosti", ranil z nožem Valerijo Viezzoli, staro 32 let, stanujočo v ulici Medja št. 11.

Cerne je bil na policijski zaslisan ter nato odpeljan v zapor v ulico Coroneo.

Vesti z Goriskega

PROSEVNI TEČAJ «ADRIJE» V GORICI
Javnost se obvešta tem potom o sledečih spremembah glede predavanja in predavateljev: Mesto g. A. Kozmana bo predaval Jos. Pavlin o "Kulturnem položaju na Goriskem"; mesto dr. A. Povha bo predaval akademik g. Jos. Božić o "Kulturnem položaju na Tržaškem"; a drugo predavanje g. dr. A. Povha sploh odpade. Predsednik.

Visokosolski zbor D. M. v Trstu. Slov. ak. dr. «Adrija» v Gorici opozarja vse svoje članstvo na visokosolski zbor D. M., ki se bo sestel v sredo dne 20. t. m. v Trstu, in ga vabi, da se po možnosti v kar največjem številu udeleži. Kot običajno se vabi novi odbor in v lastnem interesu vsakega člana D. M. je, da temu zboru brezpogojno prisostvuje.

«Adrija».
Iz Rihemberka, M koncertu Pevskega in glasbenega društva iz Gorice, ki se bo vršil v Rihemberku v nedeljo, dne 17. avgusta ob 3.30 pop., objavljam vsposled: 1. Leoncavallo: I pagliacci. Solo. 2. Bartl: Oj planine. Mešani zbor. 3. a) Adamović: Franca, b) Jenko: Vabilo. Moški zbor. 4. a) Vodopivec: Ujeteja ptička tožba, b) Ptici, c) Prstan. Mešani zbor. 5. a) Prochazka: Zvezde žarijo, b) Lajovic: Svetla noč, c) Dev: Vzdih, d) Dev: Mak. Tenor solo s spremljevanjem klavirja. 6. Lajovic: Ples kralja Matjaža. Mešani zbor. 7. Mokranjac: VIII. rukovet. Mešani zbor. 8. Sattner: O nevihti. Mešani zbor.

Koncertni vodja je g. Emil Komeil. Tenor solo poje g. Ciril Bratuš, operni pevec iz

Ljubljane, na klavirju spremlja g. Alojzij Bra-tuš iz Gorice.

Miren. V nedeljo sem imel priliko opazovati "nogometno vajo", ki se je vršila na "Miren-skih rojnih" med Vrtojbo in Vipolžani iz Brd. Vrtojbeni se vežbajo že precej časa, ali kljub temu počasi napredujejo. Vzroki tiče v neorganiziranem moštvo. Grdo se sliši med igralci laska kletvina; tega bi se morali brezpogojno odvaditi. Zatajevanja jim tudi precej manjka; duška jeze do svojega soigralca naj se ne daje. Vipolžani so prišli z vajami šele pred par tedni. Napredujejo. Moštvo dobro, gibčno in vztrajno. Uče se pridno in disciplinirano. Brici obetajo postati izvršni igralci.

Da se je vršila vaja v najlepšem redu, je poskrbel g. P., nogometaš S. K. «Miren».

Tudi v Mirnu je osnovalo društvo svoj nogometni odsek, kateri se že pridno vadi. Fantje so agilni in redno obiskujejo vaje. Posamezni igralci precej napredujejo; posebno vratar Fr. Klančič se pripravlja z vso vno za svojo nalogo.

Kljub nekaterim, ki govorijo o "pretiranem sportu", se ta lepo razvija. Le pustite gotovi "ljudje" svoje skrito zadrževanje, kajti navdušenje sportnikov je vsak dan večje. Le pridno se vežbajte, fantje, in želi boste uspehe. Ne s podeželskimi plesi, ki so prava kuga Goriske dežele — demoralizacija mladine, kjer se uničuje naš narod z alkoholom in divjanjem, ampak v sportu in v telovadbi si ustvarite zdrav in krepak značaj. — Zatorej pogumno na delo! Prijatelj sporta!

Vesti iz Istre

Ilirska Bistrica. V Ilir. Bistrici sta se ustanovili sportni društvi "Zora" in "Bistrica".

Društvi se lepo razvijata, samo najvažnejše jima manjka, to je sportno igrališče. Člani klubov so večinoma študenti okoli 15 let, kateri držijo klub le med počitnicami. — V ponedeljek 11. t. m. je bila odigrana prvenstvena nogometna tekma med moštvom S. K. «Zora» in S. K. «Bistrica», ki se je končala s 4 : 2 v korist S. K. «Zore».

V začetku tekme je bila premoč pri «Zori», ki je napravila en goal. Ali potem se je premoč obrnila na «Bistrico», katera je v majhnih presledkih dosegla 2 goala zaporedoma.

Nato je zopet zavladala premoč v «Zori», katera je pet minut pred zvršitvijo polčasa dosegla svoj drugi goal, tako da je končal prvi polčas 2 : 2. — Po 10-minutnem odmoru se je začel drugi polčas, v katerem je napravila «Zora» 2 goala, tako da se je tekma končala s 4 : 2 v prid «Zori». — «Zora» je imela dobro obrambo, dočim je bila napadalna vrsta slabša, razen centra. Pri «Bistrici» je bilo napadanje boljše, obramba pa slabša, razen levega krila. Očividec.

Obveščamo znanke in prijatelje, da je naš ljubljani sin

Rapotec Anton

bivši občinski blagajnik v Dolini, danes ob 16. uri po mučni bolezni, v 26. letu starosti, previden s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspal. Prenos zemskih ostankov iz Prebenede na dolinsko pokopališče bo 16. t. m., ob 16. uri. Prebenede, 14. avgusta 1924. Ivan, oče; Urša roj. Prašal, mati; Ivan in Josip, brata; Marija Rapotec, teta; Rapotec Anton, stric.

Mali oglasi

se računajo po 20 stot. beseda. — Najmanjša pristojbina L 2.—, Debele črke 40 stotink beseda. — Najmanjša pristojbina L 4.— Kdor išče službo, plača polovično ceno.

IV. LJUBLJANSKI VELESEJEM od 15. do 25. avgusta 1924. (Velika konjska razstava dne 24. avgusta). Popust 30% na italijanskih, 50% na jugoslovenskih železnica. Vizum na potni list samo lir 5. Legitimacije dinar 50. dobavljajo se pri Velesejskem zastopniku Cehovin, Trst, XX Settembre 65. 1038

BABICA, izkušena, sprejema noseče na dom. Via Chiozza št. 50. prtiličje. 1025

ZIVO APNO, prvovrstno bo gotovo za odposiljanje dne 20. t. m. v Gorenjah. Obrniti se na Fran Mahnič, Gorenje pri Divači, p. Sežana. 1031

AGENCIJA Aloma Company, Trst, XX Settembre 65, prevzema oglase in naročnine za časopise "Jutro", "Slovenski Narod", "Novosti", "Pravda" in druge, po originalnih cenah. Da informacije trgovskega značaja iz Jugoslavije. 1036

IV. LJUBLJANSKI VELESEJEM od 15. do 25. avgusta 1924. (Velika konjska razstava dne 24. avgusta). Popust 30% na italijanskih, 50% na jugoslovenskih železnica. Vizum na potni list samo lir 5.— Legitimacije Dinara 50.— dobavljajo se pri Velesejskem zastopniku Cehovin, Trst, XX Settembre 65. 1016

DVA ključavničarska pomočnika, dobro izvežbana, prvi ne pod 28 leti, za vsa v široka spadatača dela, drugi za popraviljanje koles in deloma motorjev sprejme takoj M. Križec, Postojna. Reflektira se samo na dobre moči. 1013

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Zdravnik na razpolago. Dobra postrežba. Govori slovensko. Tajnost zjamčena. Slavica. Via Giulia 29. 968

URARNA-ZLATARNA F. BUDA Trst — Corso Garibaldi 35 (Podružnica Via Scalinaia 1)

Kupuje krone, goldinarje, staro zlato, briljante in plačuje po najvišjih cenah. Razpolaga z veliko izbero vseh zlatih predmetov 14 in 18 karatnih, briljantov, dijamantov, srebrnine in ur po najnižjih cenah. (24)

DNEVNE VESTI

Zvest sistemu obrekovanja

Ze pretekli četrtek smo opozorili našo javnost in prizadeta oblastva na dejstvo, da so zamislili nekateri tukajšnji laški listi — na čelu jim "prijatelj Slovanov" «Piccolo» — sistem obrekovanja na škodo našega ljudstva in naših kulturnih organizacij. Včerajšnji «Piccolo» je zopet objavil članek, ki je poleg toliko drugih nov prispevkov k poglavlju o žalostni obmejni politiki nekaterih italijanskih krogov v Trstu in v naši deželi sploh. Da bi bila ta protislovanška propaganda čim bolj učinkovita, zavzema «Piccolo» seveda pozno budnega varuha meje proti slovanški propagandi. Kaj bi se ne posluževal tega sredstva, ko vendar ve, da je slično izabljanje patriotskega čustva svojih čitateljev najuspešnejši pesek v oči, s katerim se jamlje javnosti vid, da ne more več razlikovati realnosti od fraz, obrekovanja od resnice!

V svojem včerajšnjem uredniškem članku se «Piccolo» vrača k nedavni prepovedi socijalnega tečaja krščansko-socialne «Dijaške zveze» ter zopet namiguje na pretvezne protislovanške izgrede povodom zadnjega planinskega izleta na Nanos, katerih izgrede, kakor smo dokazali pretekli četrtek, nikakor ni bilo in so vse to zadrevne govornice izmišljene v svrhu obrekovanja našega ljudstva pred italijansko javnostjo in oblastvi. «Piccolo» opravičuje prepovedi naših prirediteljev, češ da postaja politično oblastvo pri tem po splošnih navodilih, ki veljajo po vsej Italiji. Povsod da se prepovedujejo zborovanja opozicijsko-nalnih strank in vsled tega da je povsem naravno, da zadene slovanška zborovanja ista usoda. Zakaj — pravi dalje «Piccolo» v svojem obrekovalnem modrovanju — slovanške prireditve se sicer vršijo pod plaščem kulturnih nastopov, toda v resnici da gre za politične prireditve, ki jim je namen vzdrževati med slovanским prevladstvom stalno nezadovoljstvo.

Ni težko uvideti, da ni to «Piccolo» modrovanje le nizko obrekovanje naših društev, temveč tudi poskus grde denunciacije vsega našega ljudstva. Hočemo se postaviti za hip na stališče «patriotizma» gospodov pri «Piccolu». Vprašamo jih: kaj je boljše za Italijo in njene interese tu ob meji: ali popolna kulturna praznina in pomanjkanje vsakega napredka med slovanским ljudstvom, ali pa sodobno kulturno udejstvovanje tega ljudstva v okviru obstoječih zakonov? Ko bi se hotel «Piccolo» le za hip pošteno pogledati v to vprašanje, namesto da bi ga tako lahko-miselno izrabljal za nepošteno obrekovalno gonjo, ki ne more koristiti nikomur, potem bi brez težav uvidel tudi on, da so naše prireditve pravzaprav po svojih praktičnih posledicah naperjene ravno proti tistim črnim namenom, ki jih tako rad podtika nam in našim voditeljem. S sportnimi tekmi, veselicami, predavanji, izletmi in drugimi prireditvami daje to naše mirno ljudstvo svojem življenju v novih razmerah ono vsebino, ki mu najbolj ustreza, in ravno s tem se odvaja od tiste politične negativizma v «splošnega nezadovoljstva», ki ga po «Piccolovem» mnenju širijo take nedolžne prireditve med našim ljudstvom. Toda za vsakega med našim ljudstvom. Za vsakega pravega Italijanskega patrijota, ki mu sovraštvo ni zadržalo vsakega čuta za objektivnost, mora tudi biti jasno, da je patrijotizem, v imenu katerega se zahteva zatiranje in prepovedovanje takih prirediteljev, skrajno klaverno. Je patrijotizem sovraštvo, ki ne more biti drugačen nego slep, zgrešen in neuspešen.

Stor pa priznava «Piccolo» sam svojo neiskrenost. Na eni strani zahteva, naj se delovanje naših društev zaduši, na drugi strani pa trdi istočasno, da Slovani vedo, da svobodno lahko rabijo svoj jezik, ohranijo svoje običaje in svoje bistvo. Pravi celo, da nima nikakih predsodkov proti

slovanški narodnosti. V sreči prebivalstva, vstevsi drugoderice, da je tudi sreča Italije. Dobro, podpisujemo ta poslednji stavek, toda potem pa, o gospodje: ne delajte propagande za preganjanje in zatiranje našega ljudstva s prepovedmi in oviranjem naših prirediteljev, s katerimi nočejo doseči prireditelji nič drugega, nego da napravijo našemu ljudstvu življenje čim prijetnejše brez vsake politične primese in brez vsakega propagandističnega namena!

Protislovanško sovraštvo starega nepoboljšljivega «Piccola» tega ne bo priznalo. To sovraštvo najbrže tudi nese — a to je obzir, preko katerega se «Piccolo» ni in se ne bo nikoli povzpelo. Mi pa ponavljamo tudi tu upanje, da se odgovorna oblastva ne bodo dala zavesti po tej protislovanški propagandi in da bodo hotela boljše razumevali obmejne interese Italije nego «Piccolo» v svojem neozdravljivem sovraštvu.

Še par besed Attiliju Tamaro

Če se otroci s silo izganjajo iz šole, ki jo želijo obiskovati, če se hoče na ta način v proznan duhu spati njih prvotno narodnost, je to moralno nasilje nad malimi nedolžnimi otroci! Tako uči Attilio Tamaro v svojem opisovanju pretveznega političnega mučenja Madžarov v Podkarpatski Rusiji. Pripominja pa obenem, kako zgodovinska izkustva učijo, da so taki računi zgrešeni. Pametno in lepo je povedal g. Tamaro — tako pošteno, da bi ga človek kar objel, če bi mož tudi v domači hiši tako učil. Kajti: nasilje je nasilje ne samo v Podkarpatski Rusiji, ampak tudi v naši Juljski Krajin. Kvalifikacija grdi činov proti kulturi in človekoljubju se ne spreminja po političnih mejah. Da se z moralnim nastjem na nedolžnih otrocih ne dosega cilj raznarodovanja, marveč izliva le odpor, to je pravilo, ki ni veljavno samo pod Karpati, marveč tudi povsod drugod, posebno pa tam, kjer se vrši moralno nasilje proti narodno zbuženemu in kulturnemu ljudstvu. G. Tamaro! Doselej nismo bili z vami v razmerju prijateljstva. Poti vaših naziranj in vaše politike so se doslej daleč odvajala od naših. Včasih smo se celo precej grdo pogledali — seveda le v medsebojnem polemičnem občevanju. Toda verjete nam: čim bi vi začeli med svojimi soplemenjaki širiti tako plemenite ideje, kakor so tu gori označene, mi bi sneli klobuk z glave pred vami v spoštovanju in tudi hvaležnosti. Ker vršili bi vi res plemenito delo v imenu kulture, demokratizma in človekoljublja!

VRTNA VESELICA ZA SOLSKO DRUŠTVO

V nedeljo, 17. t. m. se bo vršila, kakor že javljeno, velika vrtna veselica na vrtu gostilne «Pri Tirolcu» pri Sv. M. M. Zgornji. Nastopala bodo iz prijaznosti pevskih društev «Kolo» in «Ilirija», a med sporedom in pri prosti zabavi bo svirala godba. Dekovala bo šaljiva pošta. Veselica bo nudila obilo zabave starim in mladim. — Cisti dohodek je namenjen podružnicam Sol. društva pri Sv. Jakobu in Sv. Sv. M. M. Zgornji.

Vstopnina na veselicu L 2 za odrasle, otroci L 1. — Začetek ob 5. uri popoldne.

Jutri vsi na Opčine, kjer priredi M. D. P. v Kettejevi dvorani Nušičevu komedijo «Nava-deni človek» v treh dejanjih. Predstava se bo vršila ob 20. Nudi se vam prilika, da se prav od srca nasmejete. Ne zamudite je! — Odbor.

Iz tržaškega življenja

Bankrot. Trgovcu Ferdinandu Polettu, iz Ravne, so šle v zadnjem času kupitje zelo slabo. Kmalu je zlezel v dolgove do ukes, in ker ni našel nikake rešitve, je naznanil bankrot ter zbežal v Trst. Tu je bil par dni, dokler mu ni pošel denar. Včeraj je pa šel na policijsko ter se javil.

Okraden lemi trgovec. G. Fran Svagelj, lesni trgovec iz Jugoslavije, je prišel te dni v naše mesto po raznih opravkih. Tu mu je pa neki spreten tat odnesel listnico, v kateri so se nahajale 3 nakaznice: ena za 10.500 lir, druga za 10.000 lir in tretja za 3385 lir. Poleg teh nakaznic je bilo v listnici še 10.805 lir v gotovini. Trgovec je seveda zaznamil tatvino na policijski.

Paranik trečil v čoln. Neki Anton Sucer, star 55 let, je veslal predvčeršnjim popoldne s svojim čolnom na oderto morje. da bi tam

BANCA ADRIATICA

Ustanovljena leta 1905.

Debitna glavica Lit. 15.000.000.— popolnoma vplačana.

Glavni sedež: TRST, Via S. Nicolò 9 (Lastna palača).

Podružnice: ABBAZIA — FIUME — MILANO — ZARA.

Eskomptira trgovske menice. Daje predujme na blago, vrednostne papirje.

Jamči italijanske kredite v Jugoslaviji in jugoslovenske kredite v Italiji ter eskomptira tozadevne akcepte.

Otvorja akreditivne za nakup blaga. Inkasira menice in račune. Kupuje in prodaja dinarje in druge valute. Izvršuje nakazila v dinarjih na vseh trgih Jugoslavije.

Sprejema vloge v lireh in dinarjih ter jih obrestuje najbolje po dogovoru. — Sprejema vloge na vložne knjižice ter jih obrestuje po 4% netto.

W. Collins:
BREZ IMENA
Roman.

Strahoma je obmolnila. Zbodišaj upraviteljice jo je tako globoko zadel, da se je kmalu sposobila in prišla govoriti skoraj s svojim pravim glasom. Ko si je opomogla nekoliko, je nadaljevala proti gospodu Vanstoneju: «Omenili ste pisma majše sestre. Pustimo onide, ki ju je pisala vašemu očetu in govorimo samo o zadnjem. Ali je vsebovalo kakšno neremotnost? Ali nista bili obe sestri na krut način oropani? Poslednja volja njih očeta govori še danes njima v prilog. Samo nepoznavanje postav in prežgodnja smrt sta mu zabranila, da bi spisal nove oporo tako po poroki. Ali si to resnica, gospod?»

Gospod Noel Vanstone se je nasmehnil in rekel: «Nikakor ne zanikam tega. Nadaljujte, gospodična Garth.»

«Ali si res?» je nadaljevala Magdalena, «da ste po istem zakonu, ki je obe sestri razedel, vi podedovali njih premoženje, dasiravno ni vaš oče zapustil nobene oporoke? Priznali boste, da je to zelo kruto za sirotili.»

«Krutu» je potrdil gospod Vanstone. «Kaj

ne, tudi vas je pretreslo, Lecount?»

Gospa Lecount je zasmajala z glavo, zaprla svoje lepe oči in rekla: «Strašno, ne morem drugega reči, kakor strašno, gospodična Garth! Kako je mlada ženska — ne, gospica Vanstone majša, zvedela, da je umrla moj gos-pod brez oporoke, mi ni popolnoma jasno. Ali je bilo v časopisih?»

«Samo eno vprašanje še», je rekla Magdalena. «Moja gojenka je v pismu nekaj predla-gala gospodu Vanstoneju. Prosim, da mi po-veste, čemu se upirate upoštevati oni pred-log?»

«Draga dama!» je vzklilnil gospod Vanstone z zaničljivim presenečenjem; «ali govo-rite resno? Ali poznate oni predlog? Ali ste prebrali pismo?»

«Govorim popolnoma resno in sem tudi pismo prebrala», je odgovorila Magdalena. «Ona pozivlja vaš čut pravčnosti, naj naredi to za otroka, kar bi naredil umrla gospod Andrej Vanstone. Skratka, polovico denarja da dajte sestrama, drugo polovico pa odr-žite. Tako se je glasil predlog, čemu ga niste upoštevali?»

«Iz zelo preprostega vzroka», je odgovoril gospod Vanstone veselo. «Dovolite, da vas opomorim na star pogoovor: «Norec in denar sta kmalu narazen! Karkoli sem, nogec nisem.»

«Ne v tem tonu, gospodi!» je prosila gospa Lecount. «Bodite resni, orosim vas.»

«Nemogoče, Lecount,» se je zasmejal njen gospod. «Ne morem biti resen. Moj dobri oče in gospa Lecount sta promatrala stvar z moralnega vidika, gospodična Garth. Jaz pa sem živel predolgo časa na celini, da bi se pustil voditi od moralnih vidikov. Moj nazor o tej stvari je tako preprost, kakor da je dvakrat dva štiri. Jaz imam denar in bil bi tepec, če bi ga dal od sebe. To je moj vidik. Ne bom se ponašal s svojim družabnim stališčem, ne bom se skliceval na postavo, ki je na moji strani, tudi vam ni ne očitam, da me skušate prepričati o nasprotnem, in ne zamerim de-kletoma, če bi rada vtaknila svoje prste v moje malho: tako neumen nisem, da bi jo jima od-prl.»

Magdalena se je morala zatajevati. Če bi ga mogla s kretno roko ubiti, bi bila to v tem trenutku napravila.

«Kar je gospa Lecount v svojem pismu v vašem imenu povedala, je vaša zadnja be-se-da?» je vprašala.

«Gotovo.»

«Vi ste podedovali premoženje svojega očeta in povrh še ono gospoda Andreja Vanstoneja, pa ne čutite nobene dolžnosti na-pram sestrama? In ne daste niti vinarja od onea denarja?»

«Tako je! Gospodična Garth, vi ste praktična Lecount, gospodična Garth je praktična dama.»